

Този раздел съдържа правни, криминологични и правно-психологически анализи на явления, свързани с мотивацията и механизмите на изпълнителните деяния при тежките престъпления срещу личността, афектните престъпления и престъпленията с дискриминационен мотив, на дискриминацията като граждански деликт и административно нарушение, както и на относимата съдебна практика.

I. АНТИДИСКРИМИНАЦИОННО ПРАВО. Предлаганата серия публикации включва аналитичното съдържание на три обучителни модула, изготвени от 23 автори по проект „Равенство – път към прогрес", изпълняван от Комисията за защита от дискриминация и финансиран по **Програмата на Европейската Общност за заетост и социална солидарност – ПРОГРЕС (2007-2013)**. Модулите са насочени към практикуващи юристи в областта на гражданското, административното и наказателното право. Те имат характер на научни монографични изследвания ивключват общо 50 специализирани аналитични публикации, снабдени с практически интерактивни обучения.

Авторският колектив включва 23 специалисти, от които 6 са експерти на ФРП, изготвили 20 теми самостоятелно и 2 в съавторство. Научната редакция е извършена от д-р Мартин Белов, д-р Христо Христев и д-р Стоян Ставру от ФРП.

Въведение

1. **ГРАЖДАНСКОПРАВНА ЗАЩИТА СРЕЩУ ДИСКРИМИНАЦИЯ**. Публикациите са събрани в **Обучителен модул I „Антидискриминационно право – гражданскоправни аспекти (версия в един документ)"**

Съдържание:

1. Дискриминацията като социално явление – причини и механизми за проявяването й. Иван Игов

2. Дискриминация, стереотипи и предразсъдъци, враждебно слово, омраза, престъпления и инциденти с дискриминационен елемент. Петя Попова

3. Въведение в правната уредба на защитата от дискриминация. доц.д-р Ирина Мулешкова

4. Механизми за мониторинг на превенцията и защитата от дискриминация. Диляна Гитева

5. Основни положения в Закона за защита от дискриминация. Зора Генчева

6. Пряка дискриминация. д-р Ива Пушкарова

7. Непряка дискриминация. д-р Ива Пушкарова

8. Разграничение между пряката и непряката дискриминация. д-р Ива Пушкарова

9. Тормоз. Петя Попова

10. Сексуален тормоз. д-р Ива Пушкарова

11. Приспособяване на средата и мерки за изравняване на възможностите на хората с увреждания с оглед техните потребности. Анели Чобанова

12. Дискриминация на хора с ментални увреждания. д-р Ива Пушкарова, доц. д-р Владимир Велинов, дм

13. Подбуждане към дискриминация и враждебно слово. д-р Ива Пушкарова

14. Расова сегрегация. Диляна Гитева

15. Преследване. Иво Емануилов, Петя Попова

16. Защитени признаци и дискриминация по асоциация. д-р Ива Пушкарова, Петя Попова

17. Защита от дискриминация на юридически лица и сдружения на физически лица. Живко Желев

18 . Множествена дискриминация. д-р Ива Пушкарова

19. Равно възнаграждение за еднакъв или равностоен труд. Диляна Гитева

20. Изключения от забраната за дискриминация и мерки за насърчаване на равенството. Диляна Гитева

21. Предмет на доказване, доказателствена тежест и доказателствени средства. София Разбойникова

22. Производства за защита от дискриминация пред КЗД. Анели Чобанова

23.Искови производства по чл.71 от Закон за защита от дискриминация. Олга Керелска

24. Искови производства по чл.74 от Закон за защита от дискриминация. Иво Емануилов

25. Оспорване на дискриминационни административни актове по реда на АПК. Павлина Найденова

26. Държавни такси и разноски в производствата за защита от дискриминация. Диляна Гитева

Препоръчителна съдебна практика_Модул I

Приложения

2. **НАКАЗАТЕЛНОПРАВНА ЗАЩИТА СРЕЩУ ДИСКРИМИНАЦИЯ**

Публикациите са организирани в два модула:

2.1 „Обучителен модул II „Антидискриминационно право – наказателноправни аспекти. За магистрати – версия в един документ“)

Използвани съкращения

Съдържание:

1. Дискриминацията като социално явление – причини и механизми за проявяването й. Петя Попова

2. Дискриминация, стереотипи и предразсъдъци, враждебно слово, омраза, престъпления и инциденти с дискриминационен елемент. Петя Попова

3. Въведение в правната уредба на защитата от дискриминация. доц.д-р Ирина Мулешкова, д-р Ива Пушкарова

4. Механизми за мониторинг на престъпления и инциденти с дискриминационен елемент. Диляна Гитева

5. Престъпления с дискриминационен елемент („от омраза”) – въведение, преглед, история и същност. д-р Ива Пушкарова, Петя Попова

6. Идентифициране на престъпления с дискриминационен елемент. д-р Ива Пушкарова, Петя Попова

7. Въздействие на престъпленията с дискриминационен елемент. Петя Попова, доц. д-р Владимир Велинов, дм

8. Законодателство за борба с престъпленията с дискриминационен елемент. д-р Ива Пушкарова

9. Съдебна статистика на престъпленията с дискриминационен елемент. Пейчо Пеев

10. Слово на омразата. д-р Ива Пушкарова

11. Насоки за първоначален отговор (реакция) на престъпленията с дискриминационен елемент. д-р Ива Пушкарова, Радка Стоянова

12. Стратегии за разследване, събиране и съхраняване на доказателства за престъпления с дискриминационен елемент. Владимир Петров

13. Ролята на прокурора в наказателните производства с предмет престъпления с дискриминационен елемент. Янка Гочева

14. Роля на съда в наказателните производства за престъпления с дискриминационен мотив. Елена Авдева

15. Роля на неправителствените организации в борбата с престъпленията с дискриминационен мотив. Диляна Гитева

16. Обзорен преглед на международните стандарти за разследване и санкциониране на престъпления с дискриминационен мотив. Динко Кънчев

17. Общностни стратегии и отношения. Диляна Гитева

Приложения към Модул II

2.2 **Обучителен модул III „Антидискриминационно право – наказателноправни аспекти. За полицейски служители и разследващи полицаи** (**версия в един документ**). В този модул в отклонение от Модул II са разработени следните теми:

6. Идентифициране на престъпления с дискриминационен елемент. д-р Ива Пушкарова, Петя Попова, Любка Христова

7. Въздействие на престъпленията с дискриминационен мотив – криминологичен поглед. доц.д-р Владимир Велинов, дм., Петя Попова, Ирина Янева

9. Полицейска статистика на престъпленията с дискриминационен елемент. Тихомир Троянов

11. Първоначални действия на правохранителните органи при престъпления с дискриминационен елемент. Тихомир Троянов

12. Стратегии за разследване, събиране и съхраняване на доказателства на престъпления с дискриминационен мотив. Тихомир Троянов

13. Роля на полицията в борбата с престъпленията с дискриминационен мотив. Тихомир Троянов

14. Ролята на прокурора в наказателните производства за престъпления от омраза. Тихомир Троянов

II. Дискриминация по пол и полова ориентация (Ива Пушкарова, ФРП, 24.12.2011 г.) Публикацията разглежда накратко признаците пол и полова ориентация като защитени признаци на различие, очертава проблемите, които практиката в Европа и САЩ среща при прилагането на антидискриминационна защита по тези признаци, като проследява развитието на правните решения в материята. Пълният текст на изследването ще бъде публикуван в сп. Общество и право, бр.9/2011 през декември 2011 г., поради което тук поместваме само негово резюме с цел да се подпомогне дискусията по поставените проблеми. В пълната версия на текста се

предлага задълбочен анализ на цитираната съдебна практика, приобщена е допълнителна практика на ЕСПЧ и СЕО, анализирани са процесите в американското правораздаване.

III. „**Мотивът на насилствените сексуални престъпления**“ (Ива Пушкарова, сп. Общество и право, октомври 2011 г.) Систематичните изследвания на субективните причини за насилствените сексуални престъпления започват в световната литература през 50-те години на XX век, но никога не достигат до обосновани заключения. Тъй като никога не определят понятието за мотив, т.нар. мотивационни теории всъщност обсъждат или несъзнавани нагласи и предразположености на дееца, относими към проблематиката на криминогенните рискови фактори, или свои методологически неиздържани догматични вярвания с произволен и предубеден характер, в които фактологията е заместена с впечатления. Публикацията предлага понятие за сексуален мотив, доказва съзнавания му характер и го разграничава от специалната цел на престъплението и други престъпни мотиви (личен, хулигански, дискриминационен).

IV. „**Организация / група против националното равенство и религиозната или политическата търпимост**“ (Ива Пушкарова, сп. Съвременно право, бр. 6/2007). Как наказателното право разглежда феномена на организирана дискриминационна престъпност? Какво означават понятията „проповядване”, „вражда”, „омраза”, „дискриминация”, „подбуждане” и „насилие” по смисъла на чл. 162 от НК? Общият психически процес на формиране на вината е емоционално наситен. Отношението на нетърпимост близко ли е до афектните състояния?